

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Iure Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De causa possessionis & proprietatis. Consilium LXXIX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98691)

dicti Domicelli Ioannis eius filij, officere Aëtrici non debet illa Reorum allegatio: præsertim quia iure non improbetur, si forte modum alimentorum excedat donatio, vel sic facta sit, ut ad hæredes transmitti possit. Quid enim si appareat, quod hic relictus non simpliciter sit donatus filio spurio, nec ejus contemplatione tantum, sed etiam ipsi Aëtrici in subsidium matrimonij? an non ab initio latius patuisse diceretur donatio, & ad Aëtricem (cui alioqui etiam ex obveniente confluxu dñe, saltem doharium & ususfructus deberetur) transmissus reditus? quam sanè iniquum foret ea in parte decipi, arg. l. si fraudator §. si a facero D. quæ in fraud. credit. Rursus quod voluntas D. Walteri fuerit, ut hic relictus ad legitimis liberos Ioannis ex præfata Aëtrice perveniret: illius enim evidens argumentum facit extractum, quod Rei ipsi ex testamento dicti D. Walteri exhibuerunt; in quo aperte legitur, quod idem D. Walterus voluerit hunc relictum pertinere ad Domicellum Ioannem, & ejus liberos, ordine scilicet successivo, l. ult. & ibi post. C. De verb. signif. ita ut liberi Ioannis ipsi substitui censerentur: quo respectu certum est, liberos filij etiam spurij, potiores esse legitimis hæredibus ipsius donatoris seu testatoris, Bald. d. consil. 448. num. 5.

8. Accedit quod nec hoc liquidum sit, an hæc donatio ad finem alimentorum restringi debeat; cum expressè ad alimenta non sit facta, sed simpliciter & absolute: quo casu fieri potest, ut quod spurio donatum est, etiam iure proprietatis ad eum ejusque hæredes pertineat. Si enim quod ita donatur aut relinquitur simpliciter, nulla facta alimentorum mentione, tam tenue est, ut ad alimenta non sufficiat, æstimanda res est, & exquirendum, an æstimatio modum alimentorum excedat; facta supputatione annorum, quibus spurius tunc cum donatio fit, secundum juris supputationem, l. hæreditarum ad l. Falcid. vivere potest: ita ut si æstimatio alimentis minor inveniat, res veluti æstimata pro alimentis pleno jure retineri possit, & eo casu morte non finiatur donationis aut legati effectus, ut eleganter consulendo respondit Baldus, d. consil. 448. nu. 5. Quæ consideratio ad propositum applicata, Reorum spem prorsus retundit, & allegatam notorietatem deficientis juris prorsus confutat; ut merito eadem allegatio per D. Officialem recipi non debeat. De his enim omnibus plenius disputabitur tunc, cum finito possessorio, & Aëtrice in sua possessione, unde deturbata est per denegationem ac subtractionem solutionis, reposita, petitorum propositum fuerit. Quo consilio factum est, quod Aëtrix ubique, quantum potuit, abstinerit à juris & tituli sui extremâ allegatione. Cum præconsultentibus itaque persisto, secundum Aëtricis conclusionem esse judicandum.

De causa possessionis & proprietatis.

S V M M A R I V M.

Possessio temporis longissimi.

1. Præfatio conformis præcedentem obligationem arguit.
2. Titulus non requiritur in tempore immemoriali.

3. Possessio probatur ex receptione pensionis.
4. Episcopus quartam decimarum ex iure communi habet.
5. Decimæ vagantes ad quem pertineant.
6. Divisio an peti possit per immemorabile tempus.

CONSILIVM LXXIX.

REVERENDISSIMVS D. Episcopus Tornacensis cum suo Cathedrali Capitulo communes habet decimas novales in Wafia; quarum tamen administrationem, locationem, & pensionis receptionem habet Capitulum, tam ex contractu, quàm antiquissimâ temporis observatione, cum onere dimidium dictæ pensionis solvendi præfato Reverendissimo D. Episcopo. Pertinuerunt quoque ad dictum Capitulum in solidum, nullam partem in ijs habentem Episcopo, tres aliæ decimæ dictis novalibus decimis Wafiæ vicinæ & contiguae in parochia S. Agidij vocata Notenes; item antiqua novalia in Kieldrecht & Verrebrouck, & decima versus Rypelmonde: quas quidem decimas proprias cum communibus illis decimis in Wafia, Capitulum circa annum Domini 1461. conjunctim ac promiscuè locavit annuè pensionem 180. lib. ex qua pensione Capitulum sibi præcepit ac retinuit singulis annis triginta sex libras; reliquo pensionis inter Capitulum & Episcopum æquis portionibus diviso. Hæc divisionis forma inde usque in hunc diem semper fuit continuata & observata, etiam aucta pensionis quantitate: ita ut quamvis paulatim pensio omnium harum decimarum aucta fuerit, tandemque ad annuam summam 1680. librarum creverit; Capitulum tamen sibi inde propter conjunctionem commissionemque prædictarum decimarum ad ipsum in solidum pertinentium, in dividenda pensione per totum hoc tempus tantum præcepit dictas triginta sex libras, reliquo pensionis æquis portionibus inter ipsum & Episcopum diviso. Queritur itaque, num Capitulum, hoc errore nunc primum animadvertito, in quantum minus pro suis proprijs decimis præceperunt aut deduxerunt pro tempore ejus Receptores, repetere, aut per retentionem ex futuris pensionibus sibi compensare possit, & ab hac promiscua commixtaque locatione recedere, dictasque trium propriarum decimarum portiones separatim locare, totamque inde sibi pensionem habere; manente tamen communione in communibus decimis Wafiæ?

Quæstio hæc sanè anceps est, & quæ licet in recentiori nullam habitura esset difficultatem, quin utrumque facere posset dictum Capitulum; nunc tamen intervenitu tanti temporis, difficultate & periculo plena est: plurima etenim concurrunt, quæ Reverendissimo Domino Episcopo adversus Capituli intentionem suffragari videntur. Et in primis lapsus tanti temporis, quod annuum centesimum excedit; quo omnes hæc decimæ simul, & pro una summa seu pensione annua sunt per Capitulum locatæ; facta semper uniformi dictæ pensionis distributione, præceptionis seu deductionis illius, modo nunquam aucto aut alterato: hujusmodi enim uniformis, & per tantum tempus continuata divisio ac præceptio, præbet non leve argumentum

mentum communicationis seu communionis omnium harum decimarum; salva Capitulo hac præceptione triginta sex librarum; * uti alias ex uniformi etiam minoris temporis præstatione antecedens obligatio præsumitur, etiam si alter non probetur, DD. in l. si certis annis C. De pactis. Car. Molin. de contract. usur. quasi. 20. num. 205. & seq. Neque sanè verosimile est Capitulum hanc communem locationem, omniumque decimarum sub una locatione, unaque, non diversis pensionibus, conjunctionem facturum, ac tanto temporis decursu continuatum fuisse, nullà maiore latioreque præceptione pro propriarum decimarum ad communes conjunctione facta, nisi observandæ huius formæ aliqua præcessisset conventio, quam non videmus, sed ex tanto temporis cursu præsumimus, DD. in d. l. si certis annis. Erroris opinionem in tanta auctæ pensionis immentitate, inducere non possumus; quia erroris opinionem discutit per tot annos conformiter hæc formæ facta divisio ac præceptio: ut satis probabilis non sit in factio proprio erroris allegatio l. ult. in fin. v. Pro sua, qui probabilis videri potest, si harum omnium decimarum locatio & administratio, pensionumque receptio penes Reverendissimum D. Episcopum fuisset: at cum in Capituli manu hæc omnia fuerint, idem commode dici non potest; potissimum quia non tantum locationem, sed etiam annuarum rationum potestas in manu Dominorum de Capitulo fuerit, rationesque receptorum & expensorum per deputatos Capituli de anno in annum auditæ, cognitæ, dispendia, conclusæ, subsignatæ, & communi decreto Capituli postea approbatæ fuerint: & sic si quis error apparere possit, is communis dici deberet, qui etiam ius facere solet l. 3. in fin. de supel. legata l. Barbarus de offic. pratoris. Et cum à manu Capituli hæc protecta sit, præscriptionis per Episcopum allegatio: consideratio intentionem Capituli proferre videtur, propter concurrentem præsertim in illius Episcopi, qui circa annum 1461. fuit successoribus bonæ fidei opinionem, & possessionis tantam longinquitatem; ita ut de prædicta conventionem, aut titulo, qui non requiritur l. Hoc iure §. ductus aqua de aqua quotid. & estiva, c. Super quibusdam de verb. signif. in immemorialis temporis decursu, quem centum anni sine dubio faciunt, Immo, in c. Veniens de præscript. Alex. & alij in l. Cum aliquis C. de iure deliber. nulla exigatur probatio; sed ad Episcopi defensionem sustinendam sufficiat uniformis huiusmodi præstationis & administrationis allegatio l. Cum de in rem verso v. De usuris. Et cum non proponatur, quod in harum omnium decimarum collatione distinctio aliqua facta sit communium ac propriarum decimarum, per communem utriusque hoc est, Capituli & Episcopi locationem, induci dici debet possessionis quoque omnium decimarum communio, & inde reputatio, quod Episcopus in iisdem decimis alteram partem pro indiviso possiderit; † quia ex receptione pensionis probari solet possessio, Bart. in l. Qui universas §. quod per colonum de acquir. poss. Ph. Cornueus consilio 315. Videtur in hac vol. 4. Imò & ex locationibus toties iteratis, & per tantum tempus, de cuius initio nulla extat memoria, continuatis dominij acquisitio induci-

tur, Pauor. in c. Cum venerabilis de relig. domib. Fel.⁹. in c. Cum Beroldus nu. 25. de sent. & re iud. Barr. & Bald. in l. Ad probationem C. De probat.

Nec parum ad stabilendum ius Reverendissimi Episcopi facit, quod cum sit generalis pastor totius suæ diocesis, concurrentes cum singulis pastoribus parochiarum, potiore iure niti videatur quam Capitulum; cum ex iure communi quartam omnium decimarum habere debeat, c. Conquerente de off. iud. ordin. c. De quarta de præscript. † & ad eum solum pertinent decimæ vagantes, hoc est quæ non sunt in certa diocesi, c. Quomodo de decimis; ut, cum facile res ad suam naturam revertatur, l. Si unus. §. v. pactis de pactis, adjuvando, non coangustanda sit hac in parte Episcopi in sua defensione intentio; præsertim quia Episcopus & Capitulum unum corpus constituant, c. Novit de his quæ sunt à prælat.

Quæ rationes nos impellunt, ut non audeamus dicto Capitulo auctores esse movendæ litis suo Episcopo in re non satis clara, & quæ ex tanti temporis decursu contra Capitulum certam formam accepit, cuius temporis autoritas ubique maxima est: mutanda enim non sunt quæ certam semper, hoc est, per tantum tempus interpretationem habuerunt, l. Minime de legib. & sine evidente causa nec à veteribus recedendum, nec novandi studio incumbendum, l. In rebus de constitut. Princip. Non dubitamus quin multa adferri possint, etiam in aspectu probabilia pro sustinenda Capituli intentione; & præsertim ex origine & certitudine antecedentis temporis, quo constat tres has portiones decimarum ad Capitulum in solidum spectasse; quam originem & certitudinem demonstrant dicti Capituli, quæ adhuc extant regesta, & sententiæ in Capituli favorem ante trecentos fere annos latæ: sed insequentis temporis contraria observatio nos conijcit in suspensionem infelicitis exitus litis, si illa moveatur vel ad repetitionem, aut pro compensatione retentionem, vel ad separationem earum quæ Capitulo olim propriæ fuerunt à communibus * Imò facit, ut admodum probabiliter dubitare liceat, an adhuc communi dividendo Capitulum agere possit; cum multorum opinio sit, post longissimum tempus, præsertim immemorabile, ad divisionem agi non posse, Fulgos. & alij in l. 1. D. Famil. erisc. Salic. in l. 1. C. Communi dividendo: potissimum ubi communionis qualitas aliquo modo restricta, & inter socios ex modo possidendi difformis est; ut est in proposito, ubi soli Capitulo comperit tota administratio & locatio harum decimarum, ac pensionis obillas receptio, cum onere partis pensionis solvendi Reverendissimo D. Episcopo. Et quoniam utilitas inde nulla consurgeret, nec mei us emolumentum Capitulo adijceretur, si omnium harum decimarum conjunctarum facienda esset divisio, sine separatione earum, quæ olim soli Capitulo propriæ fuerunt, latius in hunc articulum non inquirimus: sed Reverendos Dominos hortamur, ut æquabili aliquâ transactione (cujus faciendi procul dubio occasio satis iusta & probabilis est) cum Reverendissimo Domino potius componant, quam accipere lite adversus caput suum contendant.

De cau-